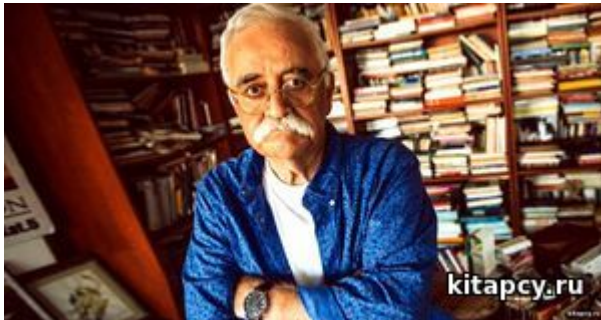

«Gula gulluk edenleriň ýüzüne köz degsin!»

Category: Kitapcy, Sözler, Ýatlamalar

написано kitapcy | 24 январа, 2025

"Gula gulluk edenleriň ýüzüne köz degsin!" «GULA GULLUK EDENLERIŇ ÝÜZÜNE KÖZ DEGSIN!»

Komediýanyň ussady, beýik sungat işgäri Lewent Kyrjany alty ýyl öň, 2015-nji ýylyň 12-nji oktýabrynda ýitiripdik.

Altmyş baş ýaşynda ölen hormata mynasyp artistimiziň dün altynjy ýylydy...

Dost-ýarlary jem bolup, ony hormat bilen ýat etdik. Ömrüniň iň döredijilikli çagynda ýolugan erbet keseli zerarly aramyzdan giden ussadyň ölmezden öň geçirilen bir baýrak gowşuryş agşamynda respublikanyň bolmadyk ýerinde sungatyňam bolup bilmejegini aýdypdy.

Lewent Kyrjanyň «jemgyýete sapak» mysalynda bolan bir çykyşyny dykgatyňyza ýetirmek isleýärin:

«Respublikanyň ýok ýerinde sungatam bolmaz, kino-da... Onsoňam, siz züwwetdinleriň sungat bilen ne işi? Sungat siziň piňiňizemi?»

Jenaplar, şu gün batyrgaý bolma, mert bolma, ýigit bolma güňüdür!

Geliň, agzybir bolalyň, gün şu gündür!

Mertebe, ar-namys, buýsanç, şahsyýet, dogruçyllyk, gaýrat... Bular diňe haýwanlarda bolanok!

Meselem, sygyr mertebä düşüňärmä beri...

Öküz namysly bolanda näme üýtgeýär?

Heý at-abraýly düýe bar diýip eşitdiňizmi?

It şahsyýetli bolup bilýärmí?

Sözlüge seretseg-ä, bu artykmaçlyklaryň diňe adamlarda bolup biljekdigi aýdylýar. Hamana adam bolmagyň şerti ýaly...

Sizde artykmaçlyklar bolsa, çagalaryňyza näme öwredip bilersiňiz? Näme guýjak olaryň aňyna? Pul gazan, adamlary ez-horla, jadyla, soňam «akyllý bol» diýjek bolýarsyňyzmy?

Haýp! Ýüzüňize köz degsin! Gula gulluk edenleriň ýüzüne köz degsin!»

• **«Goýun kimin sen, gardaşym»**

Düýn aramyzdan gideniniň altynjy ýylyny belläp, hormat bilen ýat eden beýik senetkärimiz Lewent Kyrjanyň ölmeziniň öň ýany «Gula gulluk edenleriň ýüzüne köz degsin» diýen sözleri beýik şahyrymyz Nazym Hikmetiň (1902-1963) meşhur şygryny ýatlatdy: Şahyryň ýetmiş ýyl öň ulanan sözleri ýetmiş ýyl soňam, şu gün üçinem ders mysalydyr:

*Içýan ýaly sen, gardaşym,
gorkak bir tümlük içindäki içýan ýaly.
Serçe ýaly sen, gardaşym,
aljyraňňy serçe kimin.
Midiýa ýaly sen, gardaşym,
ýapyk gapak içinde, rahat.
Sönen wulkan agzy kimin elhenç sen, gardaşym.
Bir däl,
baş däl,
ýüz millionlaryň birisi sen, eýwah...
Goýun kimin sen, gardaşym,
egni possunly gassap galgadanda taýagyn
derrew goşulyp gidýäň sürä
hem ylgayaň buýsanç bile, damak çalynjak ýere.
Dünýäniň iň geň ýaradylany sen,
boluşyň geň, derýa içre ýaşap,
derýadan bihabar balykdan beter.
Şeýle-de bu dünýäde, bu zulum
seniň saýaňda.
Aç-suwsuz, ýadaw we gyrmyzy gan içinde bolsak eger*

*hem henizem bu şerap üçin, üzüm deý ezilýän bolsak
günä sende diýmäge dilimem baranok, emma
günäniň köpüsi sende, eziz gardaşym!**

• HENEK

Gorkynyň peýdasy barmy?

Soňky ýyllarda ýurdumyzda uludan-kiçi hemmeler nämeden bir zatdan gorkup durar ýaly ýagdaýa geldi.

Demokratik we hukuk döwletinde ýerliksiz gorky-ünjilere ýer bolmaly däl, emma bizde bu zat artygy bilen bar, gynansak-da...

Gorky näme? Gorkynyň soňy barmy? Peýdasy barmy ýa zyýany?

Bir hindi timsalynda şeýle diýilýär:

Pişikden gorkup ýaşayan bir syçan bar eken. Jadygöýiň biri bu syçanjyga nebsi agyryp, ony pişige öwrüpdür.

Syçan pişige öwürülenine begenip oturmaly halyna indi itden gorkmaga başlapdyr.

Jadygöý bu gezek ony gaplaňa öwrüpdür. Gaplaňa öwürülen syçanjyk begenmeli halyna indi awçydan gorkup başlapdyr.

Jadygöý seredip görýär: näme etse peýdasy ýok – syçan özündäki gorkyny ýeňip bilenok. Şonuň üçin ol syçany öňki keşbine dolap getirip, şeýle diýipdir:

– Sen züwwetdin gorkak ekeniň. Sende diňe syçanyň ýüregi bar! Şonuň üçin saňa kömek edenimiň haýry ýok! Sen syçandan başga zat bolubilmersiň!

• GÜNÜŇ SÖZI

Durmuşda belli bir maksadyňyz bolmasa anyk netije gazanyp bilme ähtimallygyňyz asla bolup bilmez!

Rahmi TURAN.

*Goşgynyň terjimesi @Mango. Ýatlamalar